

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

«*20*» *вересня* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ У ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВАХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)

спеціальність

В 6 Перформативні мистецтва

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Перформативні мистецтва

(назва освітньої програми)

Розробник:

Лягущенко Андрій Геннадійович, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

Викладач:

Лягущенко Андрій Геннадійович, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

Протокол від 23.09.2025 № 8

Завідувач кафедри Олексій БЕЗГІН

(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Перформативні мистецтва

Професор, доктор мистецтвознавства,
професор кафедри театрознавства

23.09.2025

(підпис)

Майя РЖЕВСЬКА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Перформативні мистецтва

Професор, заслужений діяч мистецтв України,
професор кафедри мистецтва театру ляльок

23.09.2025

(підпис)

Руслан НЕУПОКОЄВ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Менеджмент в перформативних мистецтвах: історія, теорія, практика» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затвердженого рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д)

Найменування показників	Форма навчання денна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс (рік навчання)	Перший рік навчання
Семестр	2
Кількість кредитів	3
Загальний обсяг годин	90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні
	14
	Семінарські
	10
	Самостійна робота
	66
Вид підсумкового контролю	Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів здатностей:

- до розв'язання комплексних (теоретичних та практичних) проблем у сфері перформативних мистецтв, що передбачає проведення досліджень на основі глибокого осмислення наявного та продукування нового наукового знання, а також запровадження наукових досягнень до професійної практики, в тому числі викладацької діяльності;
- до доцільного використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- генерувати нові ідеї (креативність);
- володіти науковим стилем викладу матеріалу;
- до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів;
- до доцільного застосування новітніх театрознавчих концепцій, а також до пояснення сучасних культурних явищ і процесів;
- до застосування широкого кола методів теоретичного та емпіричного аналізу мистецьких явищ і процесів, а також історії та сучасного стану перформативних мистецтв;
- розробляти і реалізовувати просвітницькі проекти задля популяризації українських й світових перформативних мистецтв, в тому числі і з використанням можливостей засобів масової інформації та Інтернету;

- брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії перформативних мистецтв, їх актуального стану та тенденцій розвитку.

Основні завдання навчальної дисципліни (подаються у вигляді системи знань, умінь та отриманого досвіду із зазначенням певного рівня їх сформованості, що дозволяє визначити необхідний рівень оволодіння навчальним матеріалом та розробити засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів).

Очікувані програмні результати навчання:

Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання, планувати та здійснювати наукові дослідження.

Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість розв'язувати значущі наукові, соціально-культурні та мистецькі проблеми у сфері перформативних мистецтв з урахуванням соціальних, економічних і правових аспектів.

Проводити самостійну творчу мистецьку діяльність на основі здобутих компетентностей.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

Аспіранти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- історії й теорії перформативних мистецтв як галузі науки, за якою здійснюються власні дослідження; усвідомлювати місце результатів власного наукового дослідження в існуючому науковому дискурсі;
- філософських аспектів пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основних тенденцій розвитку історії мистецтва, наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері перформативних мистецтв і вміти її доречно й коректно використовувати;
- основних правових, економічних норм міжнародного права в області культурного менеджменту; принципів релігійної толерантності; умов формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.

уміння:

- вирішувати організаційні проблеми у перформативних мистецтвах, приймати обґрунтовані рішення для їхнього розв'язання;
- оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів перформативних мистецтв, орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку перформативних мистецтв, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

досвід:

- вирішення організаційних проблем у перформативних мистецтвах, прийняття обґрунтованих рішень для їхнього розв'язання;
- оцінювання досягнень художньої культури в історичному контексті,

здійснення аргументованого критичного аналізу творів перформативних мистецтв, орієнтації у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку перформативних мистецтв, осмислення тенденцій сучасних культурно-мистецьких процесів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: персональний комп'ютер чи ноутбук з доступом до мережі Інтернет, обліковий запис Google, Microsoft Office.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Лек.	Пр.	Сем.	Інд.	СРС
Тема 1. Особливості теорії та практики менеджменту перформативних мистецтв.	14	2		1		11
Тема 2. Розмаїття та історична еволюція організаційно-правових форм перформативних мистецтв.	11	2		1		8
Тема 3. Історичний контекст менеджменту європейського театру Модерної доби як базису сучасних перформативних мистецтв.	12	2		1		9
Тема 4. Особливості становлення менеджменту перформативних мистецтв США та виникнення професії продюсера.	12	2		1		9
Тема 5. Історичний розвиток українського театрального менеджменту XIX – XX ст. та його видатні представники.	13	2		2		9
Тема 6. Тенденції світового менеджменту перформативних мистецтв XX – першої чверті XXI ст.	13	2		2		9
Тема 7. Менеджмент перформативних мистецтв в Україні на сучасному етапі.	15	2		2		11
УСЬОГО	90	14	0	10	0	66

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Особливості теорії та практики менеджменту перформативних мистецтв

Теоретичні засади загального менеджменту. Школи менеджменту: наукове управління (Ф. Тейлор), адміністративне управління (А. Файоль), управління з позиції людських відносин і поведінських наук (М. Фолліт, Е. Мейо, А. Маслоу, Д. Мак-Грегор). Новітні концепції менеджменту. Взаємозв'язок авангардних мистецьких теорій та менеджменту. Вплив загальної теорії управління на менеджмент перформативних мистецтв. Поняття: перформативні (виконавські) мистецтва, колективна художня творчість, авторське право, глядач, публіка, реклама. Театр як видове й родове мистецтво та базис сучасних перформативних

мистецтв. Сценічне мистецтво та хореографія як складові перформативних мистецтв. Протиріччя адміністративного й творчого керівництва процесом колективної художньої творчості. Практичні особливості професії театрального менеджера. Стили керівництва. Формування принципів академічної доброчесності в контексті історичного розвитку менеджменту перформативних мистецтв. Авторські дослідження А.Г. Лягуценка.

Основні поняття/ключові слова: менеджмент, наукове управління, адміністративне управління, управління з позиції людських відносин і поведінських наук, перформативні (виконавські) мистецтва, театр, хореографія, колективна художня творчість, авторське право, глядач, публіка, реклама.

Рекомендована література:

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – С.125-215.
2. Рульєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент. Навчальний посібник / Віталій Рульєв, Світлана Гуткевич. – Київ: «Центр учбової літератури», 2022. – С. 9-70.
3. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. – С.21-36.
4. Кольбер Ф. Маркетинг у сфері культури та мистецтв / [Ф. Кольбер, Ж. Нантель, С.Білодо, Дж. Д. Річ]. Львів: Кальварія, 2004. 240 с.
5. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.
6. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.

Тема 2. Розмаїття та історична еволюція організаційно-правових форм перформативних мистецтв

Причини виокремлення перформативної діяльності. Соціально-комунікативна роль театру в Давній Греції. Роль державної влади. Драматург-актор, як перший менеджер. Вплив на управлінські компетенції професіоналізації перформативних мистецтв. Розподіл функцій замовника, виконавця, посередника. Особливості менеджменту перформативної діяльності середньовіччя. Право власності як базовий принцип існування колективу перформативних мистецтв. Основні організаційно-правові форми театру: колективна, приватна, корпоративна, державна. Оформлення колективної форми у часи еллінізму, приватної у Давньому Римі, корпоративної у середньовіччі, державної на початку Модерної доби.

Основні поняття/ключові слова: драматург, актор, менеджер, управлінські компетенції, право власності, організаційно-правова форма, колективна, приватна, корпоративна

Рекомендована література:

1. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича.

Львів: Літопис, 2008. – С.22-23.

2. Лягущенко А.Г. Державний театральний менеджмент у контексті історичного розвитку сценічного мистецтва. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2023. Вип. 33. С. 10-20.

3. Лягущенко А.Г. Трансформації постаті театального менеджера в історичному контексті розвитку перформативних мистецтв. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 37.

Тема 3. Історичний контекст менеджменту європейського театру Модерної доби як базису сучасних перформативних мистецтв

Роль державної влади у функціонуванні перформативних мистецтв. Особливості формування та історичного розвитку основних типів державного театального менеджменту. Ознаки регуляторного та патерналістського підходів у владній театральній політиці. Інструменти державного управління театром – монополія, ліцензування, удержавлення. Цензура як форма впливу на перформативні мистецтва. Соціально-естетичні особливості функціонування перформативних мистецтв Італії, Іспанії, Англії, Франції та їх основні організаційно-правові форми. Виникнення та становлення постатей управлінців-практиків: актор-менеджер, приватний власник-антрепренер, обраний або найманий імпресаріо. Поширення Європою французької організаційно-творчої моделі державного репертуарного театру. Оформлення концепції – перформативні мистецтва як ідеологічний інститут державної влади.

Основні поняття/ключові слова: Модерна доба, державний театральний менеджмент, регуляторний, патерналістський, монополія, ліцензування, удержавлення, цензура, актор-менеджер, приватний власник-антрепренер, обраний або найманий імпресаріо.

Рекомендована література:

1. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. – С.22-23.

2. Лягущенко А.Г. Державний театральний менеджмент у контексті історичного розвитку сценічного мистецтва. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2023. Вип. 33. С. 10-20.

3. Лягущенко А.Г. Трансформації постаті театального менеджера в історичному контексті розвитку перформативних мистецтв. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 37.

Тема 4. Особливості становлення менеджменту перформативних мистецтв США та виникнення професії продюсера

Особливості формування організаційно-творчої моделі театру США, базованої на англійських регуляторних принципах. Провідна постать актора-менеджера в управлінні колективами перформативних мистецтв. Доля репертуарного театру

та принцип довгих прокатів. Роль держави у функціонуванні перформативних мистецтв. Федеральний театральний проект, як невдала спроба удержавлення театру в 30-ті рр. XX ст. Причини та місце виникнення професії театального продюсера. Американське коріння професії театального продюсера. Основні типи управлінців процесом колективної художньої творчості – менеджер, антрепренер, імпресаріо, продюсер. Функції, компетенції та ієрархічна взаємодія вказаних професій. Найбільш відомі представники професії продюсера. Держава як продюсер у авторитарних та тоталітарних суспільствах.

Основні поняття/ключові слова: організаційно-творча-модель театру, репертуарний театр, довгі прокати, федеральний театральний проект, театральний продюсер, імпресаріо, антрепренер, менеджер, держава-продюсер.

Рекомендована література:

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – С. 68-112.
2. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство : Американський досвід / Стівен Ленглі. – Київ: ВВП «Компас», 2000. – С. 11-370.
3. Лягушенко А.Г. Трансформації постаті театального менеджера в історичному контексті розвитку перформативних мистецтв. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 37.

Тема 5. Історичний розвиток українського театального менеджменту XIX – XX ст. та його видатні представники

Умови формування та особливості організаційно-правових форм вітчизняних перформативних мистецтв. Європейські організаційно-правові форми в українському театрі. Принципи державного театального менеджменту імперських утворень, у складі яких функціонували вітчизняні перформативні мистецтва. Видатні театальні менеджери XIX ст.: Штейн, Котляревський, Млотковський, Квітка-Основ'яненко, Кропивницький, Старицький, Карпенко-Карий, Саксаганський, Садовський. Створення органів управління мистецтвом та державний театральний проект національних урядів України 1917-1921 рр. Менеджерська діяльність Мар'яненка. Націоналізація та удержавлення як головні інструменти радянського патерналістського державного менеджменту перформативних мистецтв. Створення розгалуженої системи державного контролю. Затвердження єдино можливої організаційно-правової форми державного репертуарного театру. Формуванням типу радянського менеджера-висування. Менеджерська діяльність Курбаса, Юри, Василька.

Основні поняття/ключові слова: Штейн, Котляревський, Млотковський, Квітка-Основ'яненко, Кропивницький, Старицький, Карпенко-Карий, Саксаганський, Садовський, державний театральний проект національних урядів Мар'яненко, Курбас, Юра, Василько, державний репертуарний театр.

Рекомендована література:

1. Лягушенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій

Лягущенко . – Київ: Мистецтво, 2021. – С.69-229.

2. Лягущенко А.Г. Державний театральний менеджмент у контексті історичного розвитку сценічного мистецтва. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2023. Вип. 33. С. 10-20.

3. Лягущенко А.Г. Корифеї українського театру. Парадокс діяльності між організацією і творчістю. Театр корифеїв як рушійна сила становлення національного театру та його вплив на сучасний театральний процес: науковий збірник за матеріалами XXVII Наукових читань, присвячених ювілейним датам М.Кропивницького, І.Карпенка-Карого, Г.Затиркевич-Карпинської, С.Тобілевич. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2021. – С.14-23.

4. Лягущенко А.Г. Розвиток художньо-творчої особистості як модель перетворення суспільства в діяльності Леся Курбаса. Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва: збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. Конференції. – Київ: НАККіМ, 2021. – С.23-28.

5. Лягущенко А.Г. Микола Садовський творець сучасної організаційно-творчої моделі українського театру. «Марія Заньковецька та її доба»: науковий збірник за матеріалами XXVIII Наукових читань, присвячених 165-річчю від дня народження Миколи Садовського. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2022. – С.61-69.

6. Лягущенко А.Г. Леся Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театального, музичного та кіномистецтва України, 2024 . – С. 105-114.

Тема 6. Тенденції світового менеджменту перформативних мистецтв ХХ-першої чверті ХХІ ст.

Менеджмент перформативних мистецтв між демократією та тоталітаризмом. Стан менеджменту перформативних мистецтв в першій половині ХХ ст. Постаті провідних менеджерів. Вплив теоретичних шкіл менеджменту (наукове управління, адміністративне управління, управління з позиції людських відносин) на практику управління у перформативних мистецтвах. Відмінності державного культурного менеджменту у країнах демократії та тоталітаризму. Зміни державного менеджменту після Другої світової війни. Особливості, тенденції та перспективи менеджменту перформативних мистецтв у демократичних, посттоталітарних та тоталітарних суспільствах. Державні інституції та громадська самоорганізація – від протистояння до партнерства. Варіативність джерел фінансування. Розмаїття організаційно-правових форм. Напрямки розвитку сучасного менеджменту перформативних мистецтв. Народження нової генерації менеджерів.

Основні поняття/ключові слова: теоретичні школи менеджменту, наукове управління, адміністративне управління, управління з позиції людських відносин, державний культурний менеджмент, громадська самоорганізація, джерела фінансування, організаційно-правові форми.

Рекомендована література:

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – С. 315-357.

2. Безгін О.І. Система управління театальною справою: Історія організаційних форм (20-30-

- ті рр. XX ст.): Навчальний посібник / Олексій Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2003. – 168 с.
3. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. – С. 39-91.
4. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів / кол. авторів: кер. [Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю.]. – Київ: Інститут культурології НАМ України, 2013. – С. 9-63.
5. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство : Американський досвід / Стівен Ленглі. – Київ: ВВП «Компас», 2000. – С. 373-601.
6. Громадський Р. Розмаїття та доступність шведського театру початку ХХІ століття / Ростислав Громадський // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого. – Вип. 1. – Київ: ВПП «Компас», 2007. – С.75–82.
7. Громадський Р. Управління театральною справою у Фінляндії / Ростислав Громадський // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого. – 2008. – Вип. 2–3. – Київ: ВД «ЕКМО», 2008. – С.91–107.
8. Мірошніченко Н.Л. Незалежні (недержавні) театральні форми. Механізми розвитку і державної підтримки / Надія Мірошніченко. – Київ: Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса, 2016. – 133 с.
9. Паві П. Словник театру / П. Паві. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.

Тема 7. Менеджмент перформативних мистецтв в Україні на сучасному етапі

Менеджмент перформативних мистецтв в Україні на роздоріжжі між тоталітарним минулим та демократичним майбутнім у перші роки незалежності. Панування радянських управлінських підходів й організаційно-правових форм та пошуки шляхів їх трансформації. Актуальна законодавча база, джерела фінансування, методики та стратегії менеджменту перформативних мистецтв. Стан підготовки кадрів менеджерів. Зміна поколінь та актуальні імена. Початок інституційних реформ в Україні та пошуки інноваційних й креативних підходів у менеджменті перформативних мистецтв. Трансформація ролі держави й проектне майбутнє культурно-мистецької галузі. Диверсифікація джерел фінансування. Національні інституції грантової підтримки перформативних мистецтв. Роль міжнародних донорів та організацій у трансформаціях перформативних мистецтв та їх менеджменту. Менеджмент перформативних мистецтв у контексті війни та перспектив відбудови України. Шляхи забезпечення ефективного менеджменту перформативних мистецтв.

Основні поняття/ключові слова:

Законодавча база, джерела фінансування, методики та стратегії менеджменту перформативних мистецтв, інноваційний підхід, креативний менеджмент, грантова підтримка, проектний підхід.

Рекомендована література:

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – С. 31-43.
2. Васильєв С., Чужина І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужина, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В'ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.

3. Корнієнко В. Теоретичні засади та практичний досвід менеджменту в театральновидовищній сфері України: модерні та постмодерні аспекти. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 36. С. 10-20. С. 30-37.
4. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів / кол. авторів: кер. [Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю.]. – Київ: Інститут культурології НАМ України, 2013. – С. 64-115.
5. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.
6. Мірошніченко Н.Л. Незалежні (недержавні) театральні форми. Механізми розвитку і державної підтримки / Надія Мірошніченко. – Київ: Національний центр театального мистецтва імені Леся Курбаса, 2016. – 133 с.
7. Тейлор К. Мистецтво під ключ. Менеджмент і маркетинг культури. Частина перша / Катя Тейлор. – Київ: Port.agency, 2021. – 228 с.

5. Методи навчання

Словесний метод у вигляді лекції (традиційної у формі розповіді та проблемної із поясненнями та доведенням означених тез); наочний метод із застосуванням комп'ютерних інформаційно-комунікативних технологій (PowerPoint – презентація, ілюстрація), дослідницький метод у вигляді самостійного опрацювання й аналізу матеріалу із послідуною доповіддю на семінарських заняттях, яка включає бесіду та дискусію із викладачем й колегами, що стимулює інтерес до навчання та науково-пошукової діяльності.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1	1. Ознайомитись із основними теоріями загального менеджменту та новітніми концепціями управління. 2. З'ясувати зв'язок авангардних мистецьких теорій та менеджменту, а також зворотній вплив теорій управління на перформативні мистецтва. 3. Вивчити дефініції: перформативні (виконавські) мистецтва, колективна художня творчість, авторське право, глядач, публіка, реклама. 4. З'ясувати місце та значення театру у перформативних мистецтвах. 5. Ознайомитись із протиріччями адміністративного й творчого керівництва процесом колективної художньої творчості, особливостями практичної діяльності та стилями управління театральних менеджерів. 6. Опрацювати театральне коріння принципів авторського права та академічної доброчесності.	Усна доповідь	10

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
2	1. З'ясувати причини виокремлення перформативної діяльності, соціально-комунікативну роль театру та значення фактору державної влади у цих процесах в Давній Греції. 2. Охарактеризувати виникнення постатей перших менеджерів та вплив на формування їх управлінських компетенцій професіоналізації перформативних мистецтв. 3. Ознайомитись із особливостями менеджменту перформативної діяльності середньовіччя. Дізнатися як право власності визначає базовий принцип існування колективу перформативних мистецтв. 4. Опрацювати основні організаційно-правові форми театру та історичні періоди їх виникнення.	Усна доповідь	8
3	1. З'ясувати роль державної влади у функціонуванні перформативних мистецтв. Ознайомитись із особливостями історичного розвитку основних типів державного театрального менеджменту. 2. Опрацювати основні типи владної театральної політики. 3. Вивчити інструменти державного управління театром. 4. Ознайомитись з цензурою як формою впливу на перформативні мистецтва. 5. Дізнатися про соціально-естетичні особливості функціонування перформативних мистецтв країн Європи Модерної доби та їх основні організаційно-правові форми. 6. Ознайомитись із основними посталями управлінців-практиків. 7. З'ясувати як поширилась Європою французька організаційно-творча модель державного репертуарного театру та оформилась концепція щодо перформативних мистецтв як владного ідеологічного інституту.	Усна доповідь	8
4	1. Ознайомитись із особливостями формування організаційно-творчої моделі театру США. 2. З'ясувати якою була роль актора-менеджера в управлінні колективами перформативних мистецтв. Дізнатися про долю репертуарного театру та принцип довгих прокатів. 3. Опрацювати інформацію про роль держави у функціонуванні перформативних мистецтв США та про Федеральний театральний проект. 4. З'ясувати причини та місце виникнення професії театрального продюсера. 5. Окреслити основні типи управлінців процесом	Усна доповідь	8

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
	колективної художньої творчості, а також функції, компетенції та ієрархічну взаємодію вказаних професій. 6. Назвати й охарактеризувати найбільш відомих представників професії продюсера. 7. Довідатись хто виконує функції продюсера у авторитарних та тоталітарних суспільствах.		
5	1. З'ясувати умови формування та особливості організаційно-правових форм вітчизняних перформативних мистецтв. 2. Охарактеризувати принципи державного театального менеджменту імперських утворень, у складі яких функціонували вітчизняні перформативні мистецтва. 3. Назвати й докладно розповісти про видатних українських театральних менеджерів XIX ст. 4. Ознайомитись із створенням органів управління мистецтвом, державним театральним проектом національних урядів України 1917-1921 рр. та його творцями. 5. Охарактеризувати головні інструменти радянського державного менеджменту перформативних мистецтв, систему владного контролю, організаційно-правову форму радянського театру та її управлінців. 6. Назвати й докладно розповісти про видатних українських театральних менеджерів XX ст.	Усна доповідь	8
6	1. Охарактеризувати особливості менеджменту перформативних мистецтв демократичних та тоталітарних суспільств та постаті провідних менеджерів першої половині XX ст. 2. Дізнатися про вплив теоретичних шкіл загального менеджменту на практику управління у перформативних мистецтвах. 3. Ознайомитись зі змінами державного менеджменту після Другої світової війни. 4. Охарактеризувати тенденції та перспективи менеджменту перформативних мистецтв у демократичних, посттоталітарних та тоталітарних суспільствах. 5. Дізнатися про взаємовідносини державних інституцій та громадської самоорганізації у менеджменті перформативних мистецтв. 6. Ознайомитись із розмаїттям організаційно-правових форм та джерелами фінансування. Дізнатися про напрямки розвитку сучасного менеджменту перформативних мистецтв. 7. Назвати представників нової генерації менеджерів.	Усна доповідь	8

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
7	1. Ознайомитись із нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність галузі культури та мистецтва в Україні. 2. Охарактеризувати протиріччя менеджменту перформативних мистецтв в Україні у перші роки незалежності. 3. Назвати наявні управлінські підходи, організаційно-правові форми, джерела фінансування, методики та стратегії менеджменту перформативних мистецтв. 4. Розповісти про стан підготовки кадрів менеджерів, зміну поколінь та актуальні імена. 5. Охарактеризувати початок інституційних реформ в Україні та пошуки інноваційних й креативних підходів у менеджменті перформативних мистецтв. 6. Дізнатися про трансформацію ролі держави й проектне майбутнє культурно-мистецької галузі. 7. Назвати й описати національні та міжнародні інституції грантової підтримки перформативних мистецтв. 8. Охарактеризувати трансформації перформативних мистецтв та їх менеджменту у часи війни та накреслити перспективи їх розвитку під час відбудови України.	Усна доповідь	10

Критерії оцінювання самостійної роботи у вигляді усної доповіді:

Критерії оцінювання	Кількість балів
<u>Завдання виконано повністю, зауважень немає:</u> 1. Завдання підготовлене у вигляді усної доповіді та представлено й обговорено на семінарському занятті. 2. Якість виконання: на високому фаховому рівні з дотриманням усіх формально-змістовних вимог: повний виклад інформації; виявлення ґрунтовних знань матеріалу; повнота розкриття теми; логіка та чіткість формулювань; переконливість аргументацій. 3. Чітко виявляється системний, структурно-функціональний та/або творчий підходи у вирішенні завдань: аспірант демонструє системне уявлення про феномен, тенденцію, процес, пропонує авторські ідеї, висловлює оригінальні думки, демонструє здатність систематизувати та узагальнювати інформацію. 4. Аспірант виявляє максимум ініціативності, базуючись на індивідуальному досвіді, висловлюючи свою думку.	Доповідь Т.1, Т.7 7-10 Доповідь Т.2, Т.3, Т.4, Т.5, Т.6 7-8
<u>Завдання виконано з несуттєвими зауваженнями, у відповідях трапляються неточності:</u> 1. Завдання підготовлене у вигляді усної доповіді та представлено й обговорено на семінарському занятті. 2. Якість виконання: частково повний виклад інформації; виявлення досить міцних знань матеріалу, але наявні неточності або помилки (не більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі.	Доповідь всі теми 5-6

3. Системний, структурно-функціональний та/або творчий підходи у вирішенні поставлених завдань застосовано на рівні аналізу та синтезу інформації, проте застосування цих підходів у значній мірі нівелюється допущеними помилками у вирішенні поставлених завдань із використанням компіляції на етапі формування наукового/творчого задуму. 4. Мотивація аспіранта у вирішенні завдань виявлена на достатньому рівні.	
<u>Завдання виконано з помилками, є відповіді лише на частину запитань:</u> 1. Завдання підготовлене у вигляді усної доповіді та представлено й обговорено на семінарському занятті. 2. Якість виконання: неповний виклад інформації; виявлення достатніх знань матеріалу, але наявні неточності або помилки на предмет релевантності щодо засвоєння необхідного матеріалу (більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі; змістовність відповідей характеризується прогалинами та як наслідок не розкривається сутність теми; наведені визначення є розмитими з точки зору формальної логіки та не несуть смислового навантаження; залучені аргументи не виступають доцільними або є частково відповідними загальній темі. 3. Системний, структурно-функціональний та/або творчий підходи мінімізовано. 4. Мотивація аспіранта та індивідуальна ініціатива у вирішенні завдань виявлена на низькому рівні.	Доповідь всі теми 3-4
<u>Завдання виконано із значними помилками, є відповіді лише на окремі питання:</u> 1. Завдання підготовлене у вигляді усної доповіді та представлено й обговорено на семінарському занятті. 2. Якість виконання: мінімальний виклад інформації; виявлення поверхневих знань матеріалу; відповіді містять чимало суттєвих неточностей і помилок, вирізняються алогізмом та непереконливістю аргументацій. 3. Системний, структурно-функціональний, творчий підходи у вирішенні завдань відсутні. 4. Ініціатива, авторський підхід у вирішенні завдань відсутній.	Доповідь всі теми 1-2
<u>Завдання не виконано</u>	0

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань аспірантів включає поточний і підсумковий (семестровий) контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу аспірантів за всіма видами аудиторної та позааудиторної роботи та відображає поточні навчальні досягнення в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань аспірантів у вигляді семестрового екзамену.

При викладанні дисципліни «Менеджмент в перформативних мистецтвах: історія, теорія, практика» використовуються такі методи контролю:

Поточний контроль: виступи на семінарських заняттях по кожній темі освітнього компоненту з усними доповідями, виконаними в рамках самостійної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль – екзамен.

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні:

1. Виникнення основних типів державного театрального менеджменту.
2. Проектні перспективи функціонування перформативних мистецтв України.
3. Український театральний менеджмент у лещатах імперської влади.
4. Перформативні мистецтва як об'єкт управління.
5. Театр як базове перформативне мистецтво та протиріччя в системі його адміністративного і художнього керівництва.
6. Радянський менеджмент перформативних мистецтв в Україні.
7. Реклама у сфері перформативних мистецтв.
8. Театральна політика європейських державних утворень XVI-початку XX ст.
9. Державний театральний проект національних урядів України.
10. Джерела та проблеми фінансування перформативних мистецтв.
11. Розвиток театрального менеджменту США.
12. Стан сучасного вітчизняного менеджменту перформативних мистецтв.
13. Взаємозв'язок авангардних мистецьких теорій та менеджменту.
14. Менеджмент перформативних мистецтв між демократією та тоталітаризмом.
15. Професії театральних менеджерів та стилі керівництва.
16. Витоки та формування організаційно-правових форм вітчизняних перформативних мистецтв.
17. Виникнення та функції професії театального продюсера.
18. Основні типи державної театральної політики.
19. Видатні менеджери вітчизняних перформативних мистецтв XIX-початку XX ст.
20. Видатні українські менеджери перформативних мистецтв XX ст.
21. Школи загального менеджменту та організація колективної художньої творчості.
22. Суспільне функціонування творів перформативних мистецтв та проблеми глядача й публіки.
23. Основні організаційно-правові форми театру.
24. Сучасні тенденції світового менеджменту перформативних мистецтв.
25. Зародження театального менеджменту у часи античності та середньовіччя.
26. Формування постаті театального менеджера в історичному контексті.
27. Організаційні трансформації вітчизняних перформативних мистецтв в роки незалежності України.
28. Виникнення, розвиток та функціонування моделі репертуарного театру.
29. Актуальні імена сучасного менеджменту перформативних мистецтв.
30. Театральне коріння принципів авторського права та академічної доброчесності.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі - іспит:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відмінна відповідь (не менше 95% інформації), можливі несуттєві зауваження та неточності	36-40
Дуже добра відповідь (не менше 85% інформації), помилок немає, відповідь на переважну більшість питань, творче мислення	33-35
Добра відповідь (не менше 75% інформації), помилок немає, відповідь на більшість питань, окремі недоліки	30-32
Задовільна відповідь (не менше 65% інформації) є зауваження, відповідь на частину питань	26-29
Достатня відповідь (не менше 60% інформації), суттєві помилки, відповідь на окремі питання.	24-25
Відповідь невірна або менше 60% інформації, або вона відсутня	0

8. Розподіл балів, які отримують студенти
1 курс / 1 семестр:

За результатами поточного та підсумкового контролю										
Види робіт	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	Сума балів	Підсумковий контроль	Всього
Виступи на семінарських заняттях по кожній темі з усними доповідями, виконаними в рамках самостійної роботи	10	8	8	8	8	8	10	60	40	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного	Низький

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
		складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	(рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – 544 с.
2. Безгін О.І. Система управління театральною справою: Історія організаційних форм (20-30-ті рр. XX ст.): Навчальний посібник / Олексій Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2003. – 168 с.
3. Васильєв С., Чужина І., Соколенко Н., Салата О., Тукалевська О., Жила В. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми / Сергій Васильєв, Ірина Чужина, Надія Соколенко, Олена Салата, Оксана Тукалевська, В’ячеслав Жила. – Київ: ГО «Культурна Асамблея», 2018. – 145 с.
4. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. – 360 с.
5. Кольбер Ф. Маркетинг у сфері культури та мистецтв / [Ф. Кольбер, Ж. Нантель, С. Білодо, Дж. Д. Річ]. Львів: Кальварія, 2004. 240 с.
6. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство : Американський досвід / Стівен Ленглі. – Київ: ВВП «Компас», 2000. – 639 с.
7. Лягушенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягушенко . – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.
8. Лягушенко А.Г. Державний театральний менеджмент у контексті історичного розвитку сценічного мистецтва. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2023. Вип. 33. С. 10-20.
9. Лягушенко А.Г. Трансформації постаті театального менеджера в історичному контексті розвитку перформативних мистецтв. Науковий вісник Київського національного університету

театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 37. С.

10. Лягущенко А. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.

11. Рудько В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент. Навчальний посібник / Віталій Рудько, Світлана Гуткевич. – Київ: «Центр учбової літератури», 2022. -312 с.

Додаткова

1. Безгін О. Організаційно-економічні питання театральної справи (французький досвід) / Олексій Безгін // Актуальні проблеми організації театральної справи. – Київ: КДІТМ, 1994. – С.68–78.

2. Громадський Р. Розмаїття та доступність шведського театру початку ХХІ століття / Ростислав Громадський // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого. – Вип. 1. – Київ: ВПП «Компас», 2007. – С.75–82.

3. Громадський Р. Управління театральною справою у Фінляндії / Ростислав Громадський // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого. – 2008. – Вип. 2–3. – Київ: ВД «ЕКМО», 2008. – С.91–107.

4. Корнієнко В. Теоретичні засади та практичний досвід менеджменту в театрально-видовищній сфері України: модерні та постмодерні аспекти. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 36. С. 10-20. С. 30-37.

5. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів / кол. авторів: кер. [Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю.]. – Київ: Інститут культурології НАМ України, 2013. – 176 с. Лягущенко А.Г. Корифеї українського театру. Парадокс діяльності між організацією і творчістю. Театр корифеїв як рушійна сила становлення національного театру та його вплив на сучасний театральний процес: науковий збірник за матеріалами XXVII Наукових читань, присвячених ювілейним датам М.Кропивницького, І.Карпенка-Карого, Г.Затиркевич-Карпинської, С.Тобілевич. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2021. – С.14-23.

6. Лягущенко А.Г. Розвиток художньо-творчої особистості як модель перетворення суспільства в діяльності Леся Курбаса. Розвиток

художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва: збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. Конференції. – Київ: НАККіМ, 2021. – С.23-28.

7. Лягущенко А.Г. Микола Садовський творець сучасної організаційно-творчої моделі українського театру. «Марія Заньковецька та її доба»: науковий збірник за матеріалами XXVIII Наукових читань, присвячених 165-річчю від дня народження Миколи Садовського. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2022. – С.61-69.

8. Лягущенко А.Г. Лесь Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2024. – С. 105-114.

9. Мірошніченко Н.Л. Незалежні (недержавні) театральні форми. Механізми розвитку і державної підтримки / Надія Мірошніченко. – Київ: Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса, 2016. 133 с.

10. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.

11. Тейлор К. Мистецтво під ключ. Менеджмент і маркетинг культури. Частина перша / Катя Тейлор. – Київ: Port.agency, 2021. – 228 с.

10. Інформаційні ресурси

Офіційні інтернет сторінки органів державної влади та інших структур, пов'язаних із галуззю культури і мистецтва України; організацій та фондів інших країн, що опікуються питаннями культурного менеджменту; театрів; фестивалів; закладів театральної освіти і наукових установ; творчих і професійних об'єднань діячів театру; спеціалізованих видань, зокрема:

1. Art Council England [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.artscouncil.org.uk/
2. Compendium: Cultural policies and trends in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.culturalpolicies.net/>
3. Deutsche Bühnenverein [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.buehnenverein.de>
4. Finnish Theatre Information Centre [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.teatterikesy.org
5. Ministère de la culture et de la communication [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.culturecommunication.gouv.fr>
6. National Endowment for the Arts [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.arts.gov/>
7. UNESCO. Re|Shaping Policies for Creativity: Addressing culture as a

global public good. Paris: UNESCO Publishing [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380474/PDF/380474eng.pdf.multi>

8. European Parliament. EU culture and creative sectors policy: overview and future perspectives. Brussels: European Parliament [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2024/752453/IPOL_STU\(2024\)752453_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2024/752453/IPOL_STU(2024)752453_EN.pdf)

9. Creative Europe [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://creativeeurope.in.ua/strand/culture>

10. Eurimages [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.coe.int/en/web/eurimages>